

Kasper Jørgensen

2022 var et godt år for forskningen i Alzheimers sygdom

Som vanligt har den videnskabelige nyhedshjemmeside Alzforum gjort status over forskningen i behandling og diagnosticering af Alzheimers sygdom gennem det seneste år. Det ser ud til, at der langt om længe er et lægemiddel på vej, der kan sænke tempoet i udviklingen af demens ved Alzheimers sygdom.

I november 2022 blev der fremlagt resultater af den kliniske afprøvning af lægemidlet *lecanemab*, der synes at dokumentere, at det både fjerner det skadelige proteinstof beta-amyloid fra hjernevævet og samtidig sænker tempoet i udviklingen af demens hos patienterne.

Det har taget 15 år at udvikle lægemidlet. Lecanemab får ikke demensudviklingen til at gå i stå, men sammenlignet med placebo giver det cirka en fjerdedel (27 %) mindre forværring efter 1½ års behandling, hvilket udgør en statistisk signifikant forskel.

Ifølge Alzforum er virkningen set fra patienternes side reel nok, om end ret lille. Forskerne beskriver det som et første skridt og startskud til yderligere lægemiddeludvikling.

Desværre ser risikoen for sporadiske skadevirkninger i form af blødninger og hævelser af hjernevævet, kaldet ARIA (*amyloid related imaging abnormalities*), også ud til at være reel nok ved brug af denne type lægemidler.

Lecanemab blev godkendt af de amerikanske lægemiddelmyndigheder i starten af januar 2023 til behandling af Alzheimers sygdom i tidlig fase, men der er endnu ikke taget stilling til eventuel godkendelse i EU.

Flere lægemidler kan være på vej

Et andet lægemiddel mod Alzheimer, *aducanumab*, der allerede i 2021 opnåede betinget godkendelse i USA, har haft flere bump på vejen i 2022.

Godkendelsen har givet anledning til kritik fra amerikanske politikere. Sundhedsforsikringer afviser at yde tilskud til behandlingen, og et andet lægemiddel, *donanemab*, har i mellemtiden vist sig i stand til at fjerne beta-amyloid fra hjernevævet i et hurtigere tempo.

Netop donanemab forventes at blive det næste i en række af lægemidler mod Alzheimers sygdom, der søges godkendt i USA.

Forskerne arbejder ufortrødent videre med andre typer lægemidler, der retter sig mod andre sygdomsmekanismer end ophobningen af beta-amyloid. Det drejer sig blandt andet om lægemidler mod proteinstoffet tau og mod betændelsesreaktioner i hjernevævet (neuroinflammation). Tiden må vise, om det kommer til at virke.

Fra en lidt anden kant kan nævnes det atypiske antipsykotikum *brexpiprazol*, der har eksisteret i et årti og vist sig i stand til at lindre symptomerne ved skizofreni og depression.

I 2022 blev der godkendt et fase 3-forsøg, hvor det antipsykotiske lægemiddel anvendtes mod urolig adfærd og agitation ved Alzheimers sygdom. Afhængigt af udfaldet kan lægemidlet blive godkendt til formålet.

Blodbaserede biomarkører

Også indenfor udvikling og afprøvning af metoder til at måle biologiske markører for Alzheimers sygdom i blodet, så man pæne fremskridt i 2020. Det drejer sig primært om måling af forskellige varianter af beta-amyloid og tau i blodet.

Sammenlignet med måling af biomarkører i rygmarvsvæsken er der mange fordele: måling af blodbaserede biomarkører er langt mindre invasivt og smertefuldt, infektionsrisikoen er lille, og det er relativt billigt. På længere sigt bliver det måske muligt at tage en blodprøve hos egen læge, der kan indikere, om der er tidlige tegn på Alzheimers sygdom eller ej.

Et muligt fremtidsperspektiv er, at det ad åre bliver muligt at diagnosticere Alzheimers sygdom allerede før, symptomerne bryder ud, påbegynde en behandling, der renser ud i de skadelige proteinophobninger og derved måske få ram på sygdommen, før den når at gøre alvorlig skade.

2022, a Year in Review. Alzforum, 15. januar 2023

[Alzforum](#)

Oprettet: 03. februar 2023